

Καὶ τότε μέσα μου ἔνοιωσα βαθὺ τὸν πόνο τόσο
Κι ἄπιαστον κι ἀνεξήγητο, πού τὸ μεγάλο κλάμα
Γοερὸ δὲν ξέσπασε· καὶ πρὶν ἀκόμη καλονοιώσω
Μελισσολοὶ τρικυμιστὸ σκορπίστηκαν ἀντάμα.

᾽Ω ! Τί παράδοξο ὄνειρο τῇ νύχτ' ἀπόψε πού ἦταν !

(1913)

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

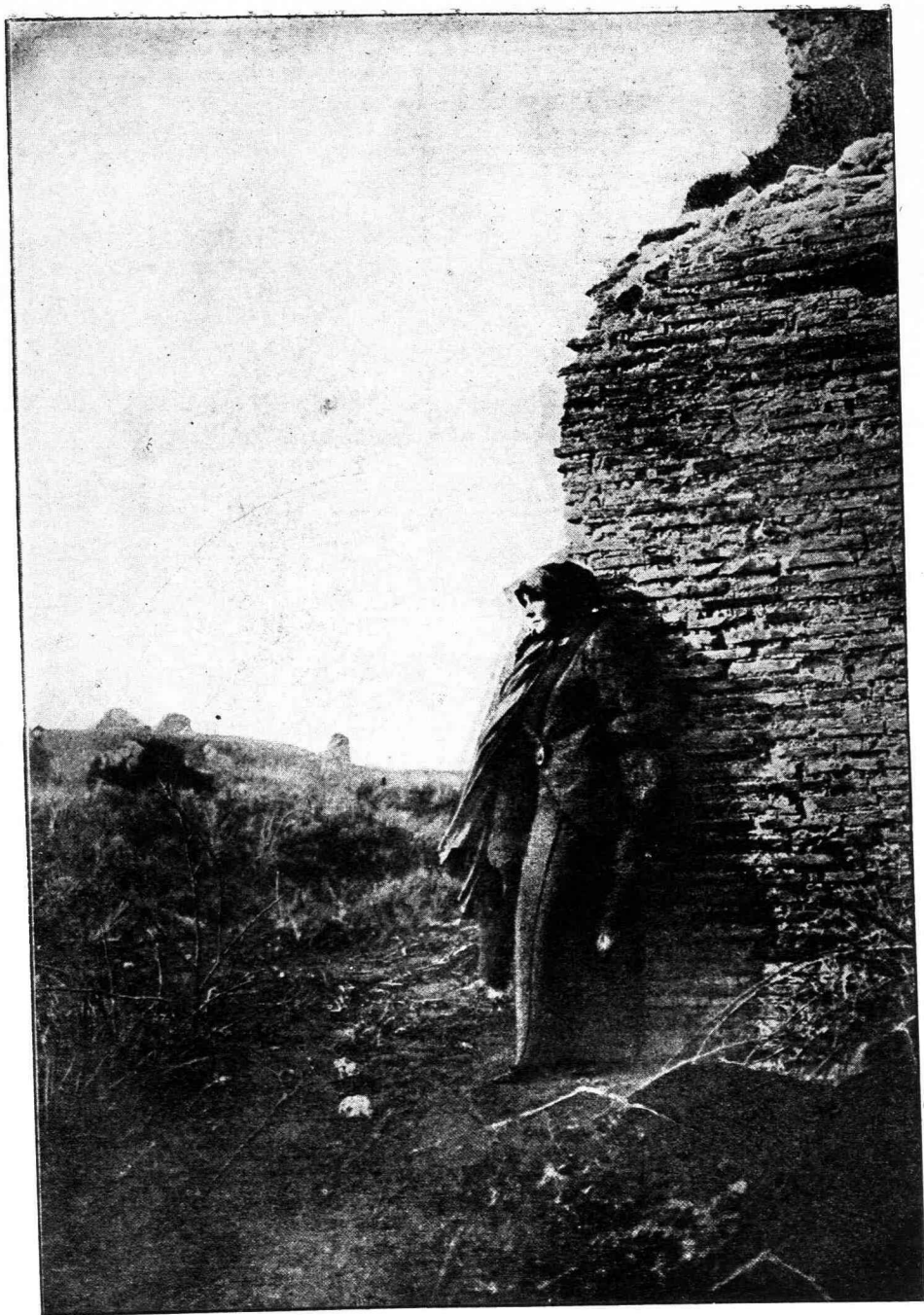
ΕΙΣ τὸν ἀνεξάντλητον καὶ ἀκούραστον ζῆλον ὃν ἀνέπτυξαν, εἰς τὴν ἄπειρον ἐγκαρδίωσιν καὶ παραδειγματικὴν ἀφοσίωσιν, δι' ὧν αἱ νέαι Πριγκίπισσαι τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου τῆς Ἑλλάδος, περιέβαλλον τὴν πολεμικὴν δρᾶσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, πρωτηγωνίστητε πολλαχῶς, φίλε-

σπλαγχνίας καὶ αὐταπαρνήτεως μεγάλα καταδηλώσασα αἰσθήματα καὶ διενεργήσασα βοηθείας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τραυματιῶν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἐν Ἡπείρῳ, ἡ Γαλλίς Πριγκίπισσα ΜΑΡΙΑ, σύζυγος τοῦ Πρίγκηπος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τῆς Ἑλλάδος, τὸ Γένος Βοναπάρτου. Ἡ τύχη τὴν ὠδήγησεν εἰς Νικόπολιν, ἔνθα ἐν ἔτει 1798 ἐγένετο ἡ ἡρωϊκὴ ἄμυνα 280 Γάλλων πολιορκηθέντων ὑπὸ 6,000 ἀγρόων Μουτουλμάνων ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μουκτάρ-Πασσῆ, υἱοῦ τοῦ περιφήμου Ἀλῆ-Πασσῆ τῶν Ἰωαννίνων, ἡ δ' ἔναντι κοσμοῦσα μίαν σελίδα τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» εἰκὼν, παριστᾷ τὴν μεγαλόφρονα Πριγ-

Ἡ Πριγκίπισσα Μαρία μετὰ τῶν τέκνων τῆς.
(κατὰ νεοτάτην φωτογραφίαν)

κήπισσαν ἱσταμένην πρὸ τῶν ἐνδόξων ἔρειπίων τῆς, ἐπακουμβώσαν ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ μικροῦ ἀρχαίου Θεάτρου τῆς Νικοπόλεως καὶ ἐν ἐμπνεούσῃ κατανύξει θεομένην τὸν τόπον ἔνθα ἐπαύρησαν καὶ εἶναι ἐνταφιαζμένοι οἱ στρατιῶται τοῦ Βοναπάρτου. Ὁ Πουκεβίλλ διηγούμενος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Παλιγγενοσίας τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀπαράμιλλον ἀντίστασιν ὀλίγων Γάλλων στρατιωτῶν διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Tissot καὶ τοῦ λοχαγοῦ Richemond, καὶ περιγράφων τὴν μυσταρὰν σφαγὴν τῶν αἰχμαλώτων, ἀναγράφει : « Ὁ βραχίων τοῦ αἰθίοπος δη-

✱ ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ : ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΟΠΟΙΪΑΣ ✱

[Ἡ Ποιγνήτισσα ΜΑΡΙΑ ΒΟΝΑΠΑΡΤΟΥ : ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ἐπισκέπτεται τὸν τόπον, ἔνθα ἐτάφησαν ἐν ἔτει 1798 μεταξύ τῶν ἀρχαίων ἐρειπίων, οἱ ἡρωϊκοὶ Γάλλοι ὑπερασπισταὶ τῆς Περσέζης]

μίου ἀποκαμῶν ἐκ τῆς σφαγῆς ἐσταμάτησε, τὸ σῶμά του ἐκλονίσθη σπασμωδικῶς, τὰ γόνατά του ἐκάμφθησαν, αὐτὸς θ' ἔπεσεν ἀσφυκτικῶν μεταξὺ τῶν μαρτύρων».

Ἰδρύσασα ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ πλωτὸν Νοσοκομεῖον «*Ἀλβανία*» ἡ Πριγκίπισσα ΜΑΡΙΑ μετέβη εἰς Προέβζαν, ἔνθα δι' ἰδίων της ἀρωγῶν συνέστητε Νοσοκομεῖον, ὅπερ ἔθεσεν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐριτίμου κυρίας Μ. Πανᾶ, μέλους τοῦ Γαλλικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, χήρας τοῦ διατίμου Ἑλλήνος χειρουργοῦ καὶ Καθηγητοῦ τῆς ἐν Παρισίοις Ἱατρικῆς Σχολῆς. Ὁλόκληρος ἡ ἡπειρος θὰ διατελῇ πάντοτε ὑπὸ τὸ γόητρον τῆς Γαλλίδος Πριγκίπισσας, ἥτις ἐν τῷ νέῳ εὐτυχεῖ συνδέσμῳ της μετὰ τοῦ Πρίγκηπος ΓΕΩΡΓΙΟΥ, οὗ τὸ ὄνομα πάντοτε ἀποτελεῖ τὸ λατρευτὸν ἱνδαλμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀνεφάνη ἀληθῆς Ἑλληνίς καὶ πρὸ οἰουμένης μόχθου, πρὸ πάτης πρωτενεργείας, δὲν ἀπεμάκρυνε τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς συμμετοχὴν καὶ ἀντίληψιν, διοργανοῦσα Λαϊκὰ ὑπὲρ τῶν προσφύγων συσσίτια, φέρονσα πανταχοῦ τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς καλωσύνης καὶ τῆς ωραιότητός της, χαρίζουσα ἐνδόμυχον καὶ ἀγνὴν ἀνακούφισιν. Καὶ δὲν ἦτο πράγματι ἡ αἴγλη τὴν ὁποίαν σκορπίζει ἡ Πριγκίπισσι προσοικεῖται. ἥτις τοσάκις ἐκεῖ ἐκίνησεν ὅλα τὰ χλωμά ἐκ τῶν πόνων τῶν πληγῶν, στόματα εἰς ἀκραιφνεῖς καὶ ἐνθουσιώδεις κραυγὰς εὐγνωμοσύνης καὶ χάριτος, ἀλλὰ τὸ γλυκὺ καὶ φιλόστοργον μειδιάμα της.... Ἀλήθεια! πόσον ἰσχυρὸν εἶναι τὸ μειδιάμα ἐνὸς ἐστερμένου, ὅταν γνωρίζῃ νὰ τὸ σκορπίζῃ.... Ἐάν ποτε ἠδύναντο νὰ ἐνωθοῦν εἰς μίαν ἡχὴ αἱ εὐλογίαι τῶν γενναίων τραυματιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολέμου, εἰς μυριότομος θ' ἀπετελεῖτο αἶνος, ποῖος διθύραμβος ἀποθεώσεως. Καὶ ἂν πάλιν τ' ἀπλανῇ καὶ ἡμισβεσμένα βλέμματα τετιμημένων πληγωμένων εἰς μίαν ἠνοῦντο ἀκτῖνα, μία λάμψις θὰ κατέλαμπε τὸ εὐγενὲς πλαίσιον, τὸ ὁποῖον περιζλεῖ τὴν γόησσαν Πριγκίπισσαν Μαρίαν, ἥν, ἡ φύσις, ὥσει προσοικονίζετο τὴν ὑπέροχον αὐτῆς πρωτοβουλίαν καὶ μέριμναν, ἐρῶντίσε μὲ δαφίλειαν δώρων, καὶ τὸ ἐπὶ τῆς γλυκεράτης μορφῆς της κάλλος, ἐναρμόνιον καὶ φωτεινόν, προσηρομόσθη εἰς περίσσειαν περιπαθοῦς ἀγαθότητος καὶ ἀπεριορίστου θελγίτρου Ἑλληνικωτάτης ψυχῆς.... ἈΡΕ.

